

Uchwała Nr XVI/110/2008 z dnia 17 lipca 2008 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii
Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008-2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r. Nr 115 poz. 728) Rada Gminy w Żyrzynie na wniosek wójta po zapoznaniu się z opinią Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia, Sportu i Pomocy Społecznej uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żyrzyn na lata 2008-2015, stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żyrzyn oraz Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XVI/110/2008
Rady Gminy Żyrzyn
z dnia 17 lipca 2008 r.

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA

PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

GMINY ŻYRZYN
na lata 2008 - 2015

WSTĘP

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Żyrzyn wytycza kierunek działań na rzecz zmniejszania zjawisk społecznie niepożądanych, wskazując na najważniejsze kwestie społeczne z jakimi borykają się mieszkańcy gminy, wskazuje na ich niezaspokojone potrzeby, zajmuje się też tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian.

Podstawą prawną opracowywania niniejszej strategii jest ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U.z 2008 r., Nr 115, poz.728), Art.17 ust.1 pkt 1 cytowanej ustawy stanowi, że:”do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Zadania publiczne, szczególnie te z zakresu pomocy społecznej w Polsce są realizowane w głównej mierze przez państwo raz jego instytucje zajmującą się pomocą społeczną. Po reformie samorządowej są różne poziomy realizacji zadań oraz funkcjonujących instytucji od centralnego poprzez regionalny samorząd województwa, aż do lokalnego czyli gmina. Ustawa o pomocy społecznej nałożyła na samorządy obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych.

To zadanie o szczególnym charakterze wymagało zaangażowania różnych środowisk mających wpływ na pomoc społeczną w gminach.

Proces formułowania strategii nie może być oderwany od konkretnej rzeczywistości, czyli obecnego poziomu rozwoju, zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju, a także możliwości finansowych gminy.

Opracowanie strategii stanowi uzupełnienie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Żyrzyn będzie podstawą do nawiązania oraz rozwoju współpracy na zasadzie partnerstwa Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Współpraca będzie miała na celu rozwiązywanie wspólnych problemów społecznych i prowadzenia racjonalnej polityki społecznej w Gminie.

Tworzy ona również merytoryczną podstawę do ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe na realizację zawartych w niej celów i zadań.

Z wymienionych wyżej przyczyn realizacja założeń Gminnej Strategii musi uwzględniać wszystkich partnerów, których problem dotyczy. Od ich zaangażowania zależeć będzie poziom realizacji priorytetów strategii.

Opracowywany materiał został podzielony na cztery części:

- I część - Ogólna charakterystyka gminy.
- II część - Diagnoza problemów społecznych w gminie
- III część - Strategia rozwiązywania problemów społecznych
 1. - Misja
 2. - Analiza SWOT
 3. - Cele strategiczne
- IV część - Przebieg realizacji założeń

Strategię opracowano na 8 lat (2008- 2015)

CZEŚĆ I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Lokalizacja gminy

Gmina Żyrzyn leży w północno-zachodniej części województwa lubelskiego i obejmuje północne obrzeże powiatu puławskiego. Graniczy od północy z gminami :Ułęż i Baranów ,od wschodu – z gminą Abramów , od południa – z gminami :Kurów i Końskowola , a od zachodu – z gminami Puławy i Ryki.

Gmina zajmuje obszar ok. 128,7 km². Liczba mieszkańców wynosi 6807 osób¹⁾. Jest to gmina wiejska w skład ,której wchodzi 15 sołectw : Bałtów, Borysów, Cezaryn, Jaworów, Kotliny, Kośmin, Osiny, Parafianka, Strzyżowice, Skrudki, Wilczanka, Wola Osińska ,Zagrody, Żerdź ,Żyrzyn.

Gmina Żyrzyn znajduje się w odległości 12 km od Puław, 17 km od Ryk, 44 km do Lublina- miasta wojewódzkiego ,ok.100 km od Warszawy. Przez teren gminy przebiegają ważne trasy o znaczeniu międzynarodowym:

- Warszawa- Żyrzyn- Lublin- Lwów
 - Warszawa- Żyrzyn-Lublin- Chełm-Kijów
- oraz trasy komunikacyjne o znaczeniu turystycznym
- Warszawa- Żyrzyn- Kazimierz Dolny
 - Warszawa – Żyrzyn- Nałęczów
 - Warszawa – Żyrzyn- Kozłówka

Położenie gminy przy w/w trasach komunikacyjnych stwarza możliwości połączeń nie tylko krajowych ale i międzynarodowych.

2. Środowisko przyrodnicze

Gmina Żyrzyn jest gminą typowo rolniczą, podstawową jej działalnością jest rolnictwo. Z gospodarstwami i działkami rolnymi związana jest większość jej mieszkańców. W gminie przeważają gospodarstwa od 3-5 ha.

Duża liczba takich maszyn jak kombajny zbożowe, ziemniaczane ,sadzarki do ziemniaków, świadczy o nastawieniu gospodarstw na określone kierunki produkcji (uprawę zbóż i ziemniaków). Poziom i kierunki produkcji są również w wysokim stopniu dostosowane do warunków naturalnych).

1) Stan na koniec 2007 roku wg danych UG w Żyrzynie

Powierzchnia użytków rolnych wynosi w Gminie 6273 ha , w tym:

- grunty orne 4613 ha
- sady 83 ha
- łąki 1273 ha
- pastwiska 304 ha

W strukturze tej dominują grunty orne. Bardzo niski odsetek użytków rolnych stanowią sady (zaledwie 1,3 %). Relatywnie wysoki jest w gminie odsetek trwałych użytków zielonych. Łąki stanowią 20,3% , a pastwiska 4,8 % użytków rolnych (łącznie 25,1 %).

Jakość gruntów ornyczych jest znacznie gorsza niż przeciętna w województwie lubelskim. W Gminie przeważają gleby niskiej jakości. Większe powierzchnie najsłabszych gleb występują w środkowej części Gminy (wsie: Borysów, Jaworów i Żerdź) w części północnej (wsie: Kośmin, Cezaryn , Parafianka, Skrudki i Wilczanka) i w części południowo- zachodniej (Bałtów).

Pewnym ograniczeniem swobodnego rozwoju rolnictwa jest kwaśny odczyn gleb (konieczność wapnowania). Lokalnie, znaczącym ograniczeniem są niekorzystne stosunki wodne- mozaikowatość utworów podłoża :piaski sprzyjające przesuszaniu gleb oraz gliny powodujące okresowe lub stałe nadmiary wilgoci, a także okresowe lub stałe deficyty wody.

Lasy i grunty leśne stanowią 809 ha powierzchni Gminy, zaś pozostałe grunty 332 ha. Lasy w Gminie Żyrzyn położone są we wschodniej ,środkowej i zachodniej części Gminy, gdzie występują w postaci dużych i zwartych kompleksów. Małych, rozproszonych kompleksów leśnych na terenie Gminy jest niewiele .Występują jedynie w okolicach wsi: Wilczanka ,Kol.Wilczanka i Skrudki.

Na terenie Gminy Żyrzyn znajduje się wiele cennych przyrodniczo terenów. Ochroną obszarową w postaci obszarów chronionego krajobrazu objęte jest 65,1 % powierzchni gminy (83,9 km²). Są to: Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” , Obszar Chronionego Krajobrazu „Kozi Bór”, Rezerwat Przyrody „Piskory”.

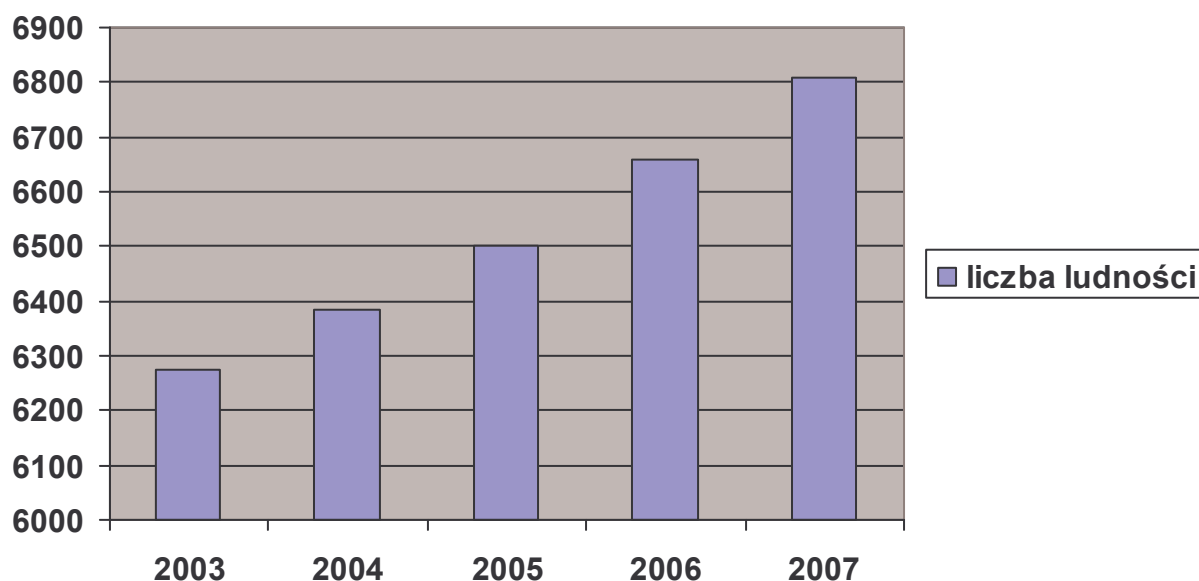
Najwyższą formą ochrony ustanowioną na terenie gminy jest rezerwat przyrody „Piskory”. Rezerwat ten ma charakter biocenotyczny. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych , dydaktycznych i krajobrazowych zespołu ekosystemów wodnych ,bagiennych i leśnych o dużej różnorodności biologicznej zwłaszcza zrehabilitowanego jeziora z bogatą awifauną lęgową. Ponadto dla ochrony bioróżnorodności śródleśnych środowisk łąkowo-bagiennych na terenie gminy Żyrzyn, nadano status użytku ekologicznego obiektom przyrodniczym o łącznej powierzchni 58,76 ha znajdującym się w Nadleśnictwie Puławy obręb Żyrzyn.

Atrakcyjne położenie gminy stwarza możliwość rozwoju agroturystyki i aktywnego wypoczynku.

3.Ludność

Według danych z Urzędu Gminy w Żyrzynie stan ludności w poszczególnych latach kształtował się następująco :

Wykres: Liczba ludności w Gminie Żyrzyn w latach 2003-2007

W latach 2003- 2007 obserwuje się wzrost liczby mieszkańców gminy.

Głównymi czynnikami kształtującymi liczbę ludności w gminie jest przyrost naturalny i migracja.

Tabela nr 1. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Żyrzyn.

Lata	Ogółem	Ludność w wieku		
		Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym
2003	6276	1549	3712	1015
2004	6384	1562	3814	1008
2005	6501	1566	3932	1003
2006	6658	1594	4064	1000
2007	6807	1613	4191	1003

Wg danych Urzędu Gminy w Żyrzynie.

4. Gminna infrastruktura.

1. TECHNICZNA

- Przez obszar Gminy Żyrzyn przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe. Stan techniczny nawierzchni jest średni .
- Na terenie Gminy dobrze jest rozwinięty system wodociągów, który obejmuje wszystkie wsi. Woda dostarczana jest z siedmiu własnych ujęć. Ponad 95% odbiorców to indywidualne gospodarstwa domowe.
- System kanalizacji jest w gminie słabo rozbudowany. Na dzień 31.12.2007r. korzysta z niego ok. 20% mieszkańców gminy (z miejscowości Żyrzyn i Zagrody). Gospodarka ściekowa prowadzona jest w oparciu o 1 oczyszczalnię ścieków w Żyrzynie.
- Sieć elektryczna i telefoniczna funkcjonuje we wszystkich miejscowościach gminy.
- Sieć gazowa obejmuje 11 miejscowości na terenie Gminy. W miejscowości Wilczanka ,Skrudki ,Parafianka i Cezaryn brak jest sieci gazowej.

2.SPOŁECZNA

Instytucje/obiekty

- Urząd Gminy w Żyrzynie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie
- Gminne Centrum Informacji w Żyrzynie
- Szkoła Podstawowa w Żyrzynie
- Szkoła Podstawowa w Osinach
- Szkoła Podstawowa w Skrudkach
- Szkoła Podstawowa w Kośminie
- 2 Szkoły Filialne w Bałtowie i Żerdzi
- Gminne Przedszkole w Żyrzynie
- Ośrodki Przedszkolne w Osinach , Bałtowie, Borysowie, Kośminie, Skrudkach i Żerdzi
- Gimnazjum w Żyrzynie
- Zespół Szkół w Żyrzynie
- Bank Spółdzielczy w Żyrzynie
- Kościoły w : Żyrzynie ,Osinach i Parafiance
- Gminna Spółdzielnia –GS w Żyrzynie
- Posterunek Policji w Żyrzynie
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żyrzynie
- Apteka (2) w Żyrzynie
- Urząd Pocztowy w Żyrzynie
- Gminna Biblioteka w Żyrzynie i 3 filie w :Osinach , Woli Osińskiej , Skrudkach
- Sklepy GS, prywatne i kioski
- Świetlice wiejskie w :Zagrodach, Kotlinach ,Żerdzi i Bałtowie
- Dom Strażaka w Żyrzynie i Jednostki OSP –Strażnice
- Boiska w Żyrzynie -4, po jednym :w Strzyżowicach, Żerdzi ,Kotlinach, Osinach, Kośminie, Bałtowie, Borysowie, Zagrodach i w Skrudkach.
- Izba Tkactwa w Borysowie
- Izba Pamięci w Osinach

Organizacje pozarządowe/grupy nieformalne

- Towarzystwo Przyjaciół Żyrzyna
- Społeczne Towarzystwo – Oświatowo Kulturalne Gminy Żyrzyn (STOK)
- Koła Gospodyń Wiejskich : Żyrzyn, Osiny , Kotliny, Zagrody, Bałtów , Borysów , Kośmin i Żerdź
- Ochotnicza Straż Pożarna: Żyrzyn, Osiny, Kotliny, Wola Osińska, Skrudki, Kośmin, Żerdź , Bałtów , Borysów
- Stowarzyszenie Wspólne Dobro Wsi Osiny
- Schola w Osinach i w Żyrzynie
- Grupa Rekonstrukcji Historycznych w Osinach
- Parafia Rzymsko – Katolicka w : Żyrzynie ,Parafiance i Osinach
- Stowarzyszenie Ekologiczne „Kośmin Stawy Neptuna”
- Kółko Plastyczne w Żerdzi
- Grupy Harcerskie w Żyrzynie
- Kluby sportowe GLKS „Żyrzyniak „ i UKS-y : „Awans”, „Bumerang” ,”Tempo”, i „Start”

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie; Punkt informacyjny Pierwszy Kontakt
- Grupa odnowy wsi Kotliny
- Stowarzyszenie Mieszkańców Pradoliny Wieprza –Kossakówka
- Lokalna Grupa Działania „Zielony pierścień”

środowisko przyrodnicze

- Rezerwat Przyrody „Piskory”
- „Jezioro Piskory”- ostoja ptactwa wodnego
- „Kozi Bór”
- 4 ścieżki edukacyjno- przyrodnicze w „Piskorach”
- Zespół parkowo – pałacowy w Żyrzynie
- „Pradolina Wieprza”
- Walory widokowo- krajobrazowe w Cezarynie i Kośminie
- Obszar Natura 2000

ludzie

- Artyści Malarze w Bałtowie i Borysowie
- Twórcy Ludowi w Żyrzynie, Bałtowie ,Borysowie ,Jaworowie ,Kośminie ,Kotlinach, Zagrodach, Żerdzi i Parafiance
- Zespół muzyczny „Deix”
- Muzyk w Borysowie
- Wykwalifikowana kadra w pomocy społecznej, dyrektorzy szkół i pedagodzy
- Aktywnie działające pielęgniarki środowiskowe
- Władze gminy i radni wspierający inicjatywy mieszkańców
- Kompetentni ,życzliwi urzędnicy
- Aktywni rodzice
- Studenci ,młodzież
- zaangażowanie w życie społeczne Księży

instytucje współpracujące i wspierające z poza gminy

- PCPR Puławy
- Sąd Rejonowy w Puławach
- Zespół Kuratorów
- Środowiskowe Domy Pomocy w Puławach
- Poradnia Terapii i Uzależnień w Puławach
- MONAR w Puławach
- PCK w Puławach
- Dom Dziecka w Puławach
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Puławach

5. Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie jest jednostką organizacyjną gminy Żyrzyn, powołany Uchwałą Rady. Terenem działania jest obszar Gminy Żyrzyn. Zakresem swojej działalności obejmuje 15 sołectw.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Ośrodek winien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby mieszkańców w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców nie mniej jednak niż trzech pracowników. W chwili obecnej kadrę Ośrodka stanowi :kierownik , trzech pracowników socjalnych realizujących zadania pomocy społecznej, księgowa.

Ośrodek Pomocy społecznej realizuje zadania własne gminy i zlecone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uwarunkowane jest wykazaniem się własną aktywnością w zakresie zaspokajania swych potrzeb życiowych.

Pomoc społeczna nie może stanowić stałego źródła utrzymania ,zwłaszcza jeśli idzie o osoby, które mają wszelkie warunki ku temu ,aby podjąć pracę. Zakłada się ,że pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego uaktywnienia się osoby korzystającej ze świadczeń , a także jej integracji ze środowiskiem społecznym.

Pomoc społeczna adresowana jest do obywateli polskich i cudzoziemców posiadających prawo stałego pobytu lub status uchodźcy ,zamieszkujących i przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Osoby i rodziny ,które korzystają z pomocy społecznej obowiązane są do współdziałania w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego.

Niemówność odnalezienia się w nowej rzeczywistości prowadzą do ciągłego obniżania się zdolności mieszkańców do samodzielnego rozwiązywania problemów i uzależnienia się od sformalizowanych procedur i instytucji państwowych i samorządowych.

Wysoce niepokojące jest także trwałe uzależnienie się od pomocy społecznej i niechęć do podejmowania osobistej odpowiedzialności za los własny i własnej rodziny, prowadzący do wykorzystania pomocy społecznej i instytucji gminnych ,jako naturalnego i należnego źródła utrzymania swojej rodziny .

Jednym z głównych celów prowadzonej polityki społecznej powinno być zatem wyrobienie umiejętności społecznych w takim zakresie, aby mieszkańcy potrafili samodzielnie rozwiązywać pojawiające się przed nimi problemy i zagrożenia. Instytucje państwowe i samorządowe winny pełnić wobec jednostek ,rodzin i organizacji społecznych rolę jedynie pomocniczą.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej ,której dochód nie przekracza kwoty 477 złotych miesięcznie
- osobie w rodzinie ,w której dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 351 złotych miesięcznie
- rodzinie , której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń
- pracy socjalnej
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej
- realizacji zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej w samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb

Zadania własne i zlecone

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań gminy z zakresu pomocy społecznej należą w szczególności:

1. Zadania własne

- przyznawanie świadczeń: zasiłków okresowych, celowych
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz osobom tego pozbawionym
- praca socjalna
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb

2. Zadania zlecone

- przyznawanie zasiłków stałych
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne
- organizowanie świadczeń specjalistycznych ,usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Z pomocy społecznej w 2007 roku łącznie korzystało 144 rodzin z następujących form pomocy:

ZADANIA ZLECONE- finansowane z budżetu państwa:

1. Zasiłki stałe- z tej formy pomocy w okresie od 01.01.2007r do 31.12.2007r. korzystało 12 osób na łączną kwotę 29.436 zł.

ZADANIA WŁASNE- finansowane z budżetu gminy:

1. Z zasiłków celowych w 2007 roku skorzystało 201 rodzin na łączną kwotę 36.978 zł. Zasiłki głównie były przyznane na żywność, koszty leczenia i zakup leków, opał ,zakup obuwia i odzieży, sprawienie pogrzebu itp.

2. Z zasiłków okresowych korzystało ogółem 43 rodziny na łączną kwotę 28.582 zł (głównie z powodu bezrobocia ,długotrwałej choroby oraz niepełnosprawności). Na ten cel otrzymaliśmy dotację celową z budżetu państwa.

3. Z usług opiekuńczych korzystało 7 osób. Na ten cel wydano kwotę 15.637 zł.

4. W 2007 roku było także dożywianie dzieci w ramach Rządowego programu „Posiłek dla potrzebujących” w szkołach działających na naszym terenie. Było to 119 uczniów i przeznaczono na ten cel kwotę 34.000 zł.

W ramach ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH w 2007 roku wypłaconych zostało 20706 świadczenia na łączną kwotę 1.803.883 zł. W kwocie tej wypłacone były zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zaliczka alimentacyjna oraz zasiłki rodzinne i następujące dodatki:

1. dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
2. dodatek z tytułu urodzenia dziecka;
3. dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka;
4. dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
5. dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego;
6. dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
7. dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej.

Opłacana była również składka na ubezpieczenie społeczne osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne- 40 świadczeń na kwotę 5.236 zł.

CZEŚĆ II

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

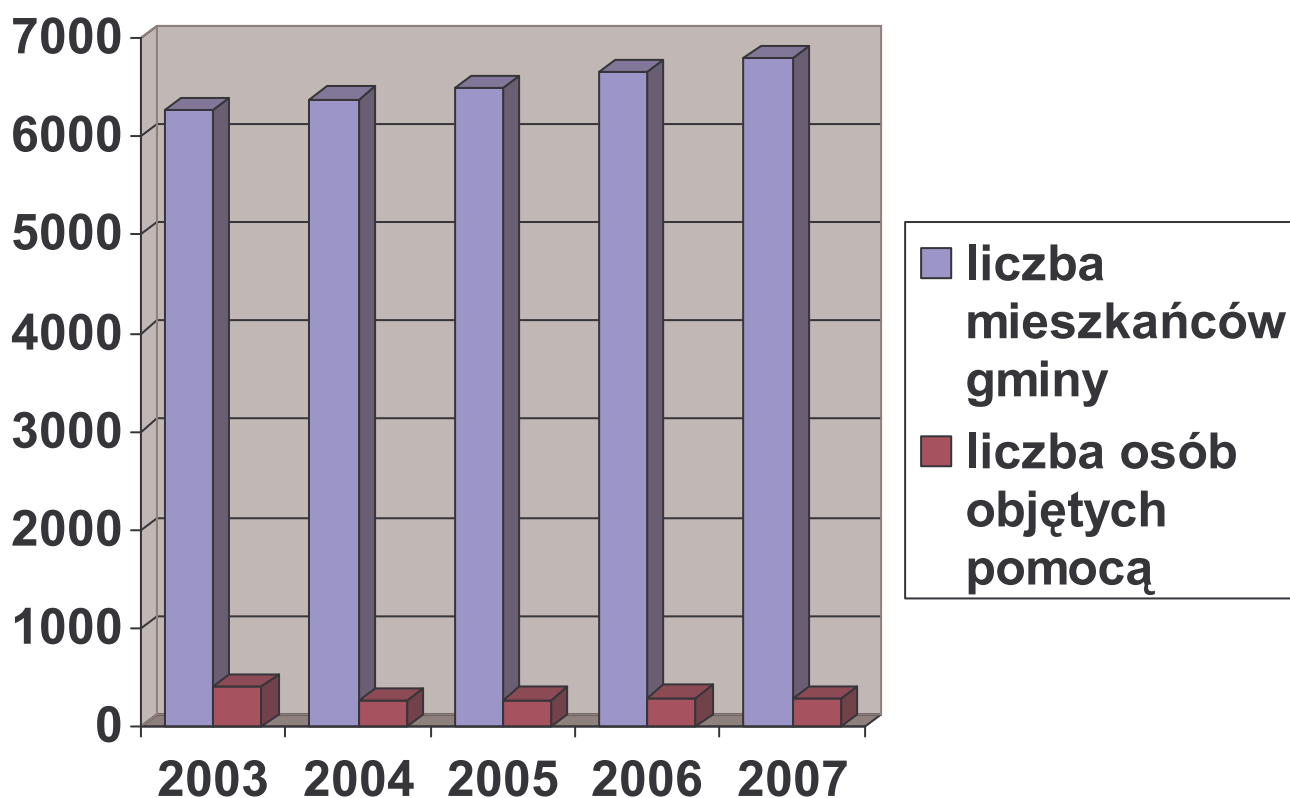
Pogłębiające się na terenie gminy bezrobocie ,brak umiejętności radzenia sobie z pojawiającymi się problemami oraz ubożenie społeczeństwa ,powodują nasilanie się zjawisk patologicznych i problemów społecznych, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i coraz młodsze pokolenia.

W związku z koniecznością realizacji zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie lokalnym jak i na poziomie rodziny i jednostki) a także koniecznością wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, niezbędne jest profesjonalne i systemowe diagnozowanie problemów w skali gminy, opracowanie założeń jej polityki społecznej oraz przystosowanie istniejącej infrastruktury pomocowej do minimalizowania negatywnych skutków przemian społeczno- gospodarczych oraz wspomagania mechanizmów przystosowania społecznego.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Żyrzyn została dokonana w oparciu o rozeznanie środowiskowe pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka ,dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach ,Urzędu Statystycznego w Lublinie, Sąd Rejonowy w Puławach, Gminne Przedszkole w Żyrzynie ,Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Puławach ,oraz ankiet przeprowadzonych w 7 sołectwach przez sołtysów.

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie , niepełnosprawność i długotrwała choroba , bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz alkoholizm. Z pomocy korzystają również osoby z trudnościami po opuszczeniu zakładu karnego.

Wykres: Struktura osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w stosunku do ogółu mieszkańców gminy w latach 2003-2007

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba mieszkańców gminy	6276	6384	6501	6658	6807
Liczba osób objętych pomocą społeczną	404	257	274	294	289
Liczba osób objętych pomocą w %	6,45 %	4,00 %	4,20 %	4,40 %	4,25 %

Wg danych ze sprawozdań OPS Żyrzyn

Z powyższych danych wynika, że odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w 2003 roku wynosił ok. 6,45 %. Od 2004 roku jest tendencja spadkowa i przez kolejne lata utrzymuje się na jednym poziomie w granicach 4 %.

Tabela 1: Przyczyny udzielania pomocy w OPS Żyrzyn w latach 2003-2007 – liczba rodzin

Powód trudnej sytuacji życiowej	2003	2004	2005	2006	2007
Ubóstwo	50	92	25	29	45
Bezrobocie	84	73	64	70	58
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	34	20	13	26	12
Niepełnosprawność	123	45	43	51	48
Długotrwała choroba	29	9	26	21	25
Sieroctwo	1	-	-	-	-
Bezdomność	-	-	1	-	-
Alkoholizm	23	5	23	24	23
Narkomania	-	-	-	-	-
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	3	0	0	2

Wg danych ze sprawozdań OPS Żyrzyn

Jak wynika z danych przedstawionych w powyższej tabeli, dominującą przyczyną udzielania pomocy rodzinom jest bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm i ubóstwo.

Tabela 2: Dominujące problemy środowiska lokalnego występujące na terenie gminy wynikające z przeprowadzonych ankiet w 7 sołectwach

Potrzeby wg opinii ankierów w skali od 1 do 8								
Miejscowość	Bezrobocie	Opieka nad osobami starszymi (samotnymi)	Opieka nad osobami niepełnosprawnymi	Opieka nad rodzinami wielodzietnymi.	Opieka nad dziećmi z rodzin alkoholowych	Opieka nad samotnymi matkami z dziećmi	Przeciwdziałaniu ubóstwu	Przeciwdziałaniu uzależnień
Borysów	1	7	8	2	3	6	4	5
Cezaryn	1	7	6	2	3	4	5	8
Zagrody	1	2	7	6	3	8	4	5
Wilczanka	3	6	7	8	1	4	5	2
Kośmin	1	7	2	3	4	6	5	8
Wola Osińska	1	3	5	2	4	6	7	8
Żyrzyn	1	8	6	4	5	7	2	3
Miejsce w klasyfikacji wg ważności potrzeb	I	VI	VII	III	II	VIII	IV	V

Z przeprowadzonych ankiet wynika że :

1. miejsce w klasyfikacji wg ważności potrzeb zajmuje bezrobocie,
2. miejsce opieka nad dzieckiem z rodzin alkoholowych,
3. miejsce opieka nad rodzinami wielodzietnymi,
4. miejsce przeciwdziałanie ubóstwu,
5. miejsce przeciwdziałanie uzależnieniom,
6. miejsce opieka nad osobami starszymi
7. opieka nad osobami niepełnosprawnymi,
8. opieka nad samotnymi matkami z dziećmi.

Problemy społeczne dominujące w gminie:

Na podstawie danych ze sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie, rozpoznania w środowisku przez pracowników socjalnych, oraz opinii społeczności lokalnej najbardziej dominującym problemem na terenie naszej gminy jest:

- **bezrobocie,**
- **alkoholizm i bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych,**
- **niepełnosprawność i opieka nad osobami starszymi.**

BEZROBOCIE

„Bezrobocie rozumiane jest jako towarzyszące gospodarce rynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia „Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny.

W szybkim czasie pojawiają się kłopoty finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny. Rosnąca skala bezrobocia długotrwałego oraz wzrost liczby bezrobotnych pozbawionych prawa do zasiłku świadczy o zagrożeniu wykluczeniem społecznym dużej części osób, które pozostają bez pracy. Osoby długotrwale bezrobotne stopniowo tracą swoje umiejętności i nawyki zawodowe, tracą chęć do pracy oraz motywację do jej szukania. Bezrobocie jako kwestia społeczna dotyczy dużych grup społecznych, jest odbierana przez tę grupę jako nieprawidłowe, zakłóca jej prawidłowy rozwój, wywołuje społeczny niepokój, jest źródłem napięć społecznych.

Tabela 3: Poziom i struktura bezrobocia w Gminie Żyrzyn w porównaniu do struktury bezrobocia w powiecie.

Lata	Ogólna liczba bezrobotnych w powiecie	Stopa bezrobocia w powiecie w %	Ogólna liczba bezrobotnych w gminie	Stopa bezrobocia w gminie w stosunku do powiatu w %
2003	9034	15,3	534	5,91
2004	8490	17,2	463	5,45
2005	8241	16,6	432	5,24
2006	6554	13,6	336	5,12
2007	4681	9,9	237	5,06

Wg danych statystycznych z PUP w Puławach.

Z powyższego wynika, iż od roku 2004 bezrobocie spada zarówno w gminie jak i w powiecie.

Tabela 4: Bezrobotni zarejestrowani wg czasu pozostawania bez pracy na terenie Gminy Żyrzyn

Lata	2003	2004	2005	2006	2007
<i>Do 1-m-ca</i>	44	31	158	25	26
<i>1-3 m-ce</i>	70	70	37	66	55
<i>3-6 m-cy</i>	55	55	45	43	32
<i>6-12 m-cy</i>	63	55	38	37	34
<i>12-24 m-cy</i>	94	75	41	51	29
<i>Powyżej 24</i>	208	177	113	114	61

Wg danych z PUP w Puławach

Z danych zawartych w tabeli wynika, że dominującą grupę wśród osób bezrobotnych stanowią osoby, długotrwale bezrobotne od 12-24 m-cy oraz powyżej 24 m-cy. Wynikiem długotrwałego bezrobocia są bardzo poważne zmiany w psychice bezrobotnych oraz ich izolacja społeczna. Dla części tych osób, bezrobocie staje się w coraz większym stopniu sposobem życia, w związku z czym ich aktywizacja społeczno – zawodowa jest bardzo trudna.

Długotrwale bezrobocie stwarza też zagrożenie patologią społeczną, zmniejsza szanse na znalezienie pracy, a tym samym powoduje degradację materialną i społeczną jednostek dotkniętych tym problemem oraz ich rodzin co z kolei często prowadzi do społecznego wykluczenia. Bezrobocie to powoduje, że standard życia wielu ludzi na terenie gminy stale się obniża, rozszerza się obszar ubóstwa i patologii społecznej.

Tabela 5: Bezrobotni zarejestrowani wg poziomu wykształcenia na terenie Gminy Żyrzyn

Lata	2003	2004	2005	2006	2007
<i>Wyższe</i>	35	29	39	32	18
<i>Policealne i średnie zawodowe</i>	169	143	135	93	65
<i>Średnie ogólnokształcące</i>	21	20	22	31	29
<i>Zasadnicze</i>	189	148	137	105	67
<i>Podstawowe i niepełne podstawowe</i>	120	123	99	75	58

Wg danych z PUP w Puławach

Cechą charakterystyczną bezrobotnych z terenu Gminy Żyrzyn jest także niskie wykształcenie oraz brak kwalifikacji, które utrudniają znalezienie pracy.

Znaczną część osób bezrobotnych z terenu Gminy Żyrzyn stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym, podstawowym i niepełnym podstawowym. Niewielki procentowo odsetek stanowią osoby z wykształceniem wyższym.

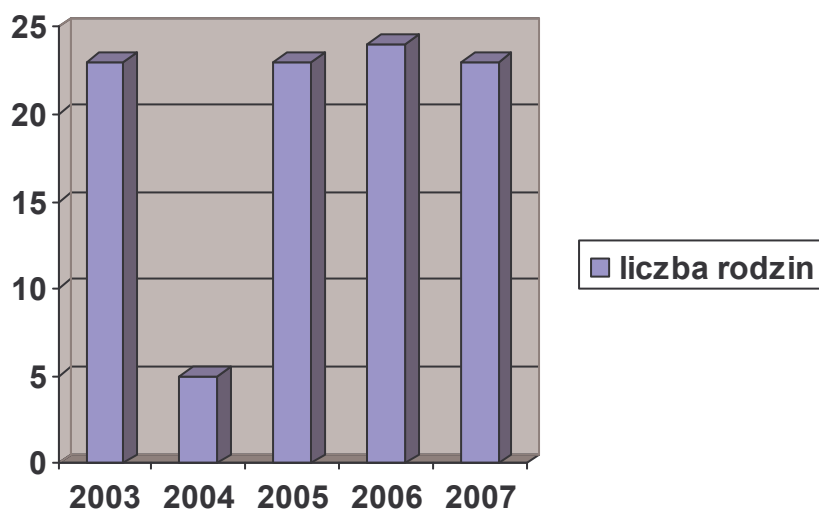
Poziom wykształcenia wpływa również na czas pozostawania bez pracy. Najszybciej znajdują pracę osoby z wykształceniem wyższym. Niskie lub nieadekwatne do potrzeb lokalnego rynku pracy wykształcenie poważnie zmniejsza szanse na zatrudnienie. Osoby bezrobotne ze względu na brak wystarczających finansów, bariery przestrzenne i instytucjonalne mają trudności ze zmianą lub uzupełnieniem swoich kwalifikacji.

ALKOHOLIZM I BEZRZĄDNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Uzależnienie od alkoholu, czyli *alkoholizm*, jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości zainteresowanej osoby. Polega na niekontrolowanym piciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci.

W celu przeciwdziałania zjawisku alkoholizmu na terenie gminy podejmowane są działania profilaktyczne. Koordynatorem tych działań jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie.

Wykres: Ilość rodzin dotkniętych problemem alkoholowym korzystających z pomocy OPS Żyrzyn w latach 2003-2007

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
Ilość rodzin	23	5	23	24	23

Wg danych ze sprawozdań OPS Żyrzyn

Powyższy diagram przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2003- 2007, w których stwierdzono występowanie choroby jaką jest alkoholizm. Faktycznie jednak problemem alkoholowym dotknięta jest większa liczba rodzin, które nie chcą ujawniać tego faktu.

W celu przeciwdziałania zjawiskom alkoholizmu na terenie gminy podejmowane są działania profilaktyczne. Koordynowanie tych działań prowadzi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. GKRPA rozpatruje również wnioski na zastosowanie leczenia wobec osób nadużywających alkohol. Ogółem od 2005r. wpłynęło do komisji 53 wniosków o zastosowanie leczenia wobec osób nadużywających alkohol. Poniższa tabela przedstawia ilość złożonych wniosków w latach 2005 -2007.

Kto złożył wniosek	2005	2006	2007
Policja	-	4	9
OPS	2	2	1
Kurator	2	3	-
Rodzina	11	8	11

Wg danych ze sprawozdań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów przede wszystkim alkoholowych. Podstawowym celem jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszeniu rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Komisja jest ciałem opiniującym i nadzorującym wykonanie gminnego programu, a w szczególności:

- współpracuje przy konstruowaniu projektu gminnego programu
- opiniuje decyzje o cofaniu zezwoleń w przypadku naruszania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym lub zakłócenia porządku publicznego w miejscu sprzedaży alkoholu czy najbliższej okolicy
- prowadzi kontrole przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.

Podejmuje również działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności:

- kieruje na badania w przedmiocie uzależnienia
- przygotowuje i składa wnioski do Rejonowego Sądu Rodzinnego o poddaniu się leczeniu

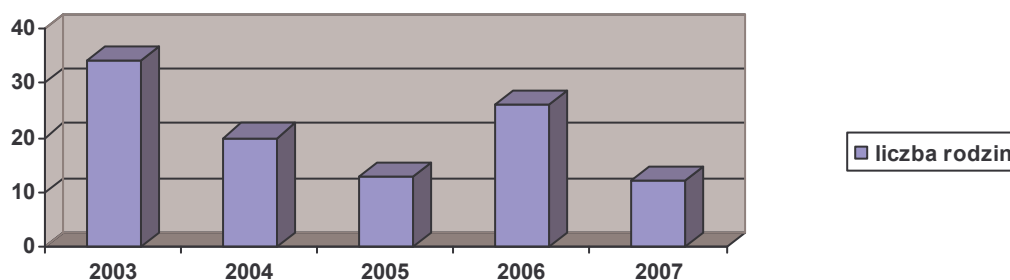
Przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa punkt konsultacyjny „Pierwszy Kontakt”- z porad udzielanych w punkcie konsultacyjnym można skorzystać we wszystkie wtorki. Punkt zlokalizowany jest w Bibliotece Publicznej w Żyrzynie. W punkcie udzielane są porady odnośnie kierowania na leczenie, udzielania pomocy osobom uzależnionym. Można uzyskać taką informację o działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie oraz działalności Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień w Puławach.

Zjawisko narkomanii pojawiło się niedawno. Stanowi ono jeden z problemów i zagrożeń z jakimi borykają się społeczeństwa. Występuje przede wszystkim wśród ludzi młodych, jednak liczba dzieci i młodzieży zażywających narkotyki jest trudna do określenia.

Tutejszy Ośrodek nie zanotował występowania problemu narkomanii wśród klientów korzystających z pomocy społecznej

Klientami OPS są również rodziny z trudnościami opiekuńczo- wychowawczymi. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami ,takimi jak: uzależnienie od środków psychoaktywnych, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach z ludźmi , trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemach wychowawczych w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm i wartości.

Wykres: Ilość rodzin z dysfunkcją bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych korzystających z pomocy OPS Żyrzyn w latach 2003 – 2007

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
Ilość rodzin	34	20	13	26	13

Wg danych ze sprawozdań OPS Żyrzyn

Jak wynika z powyższej tabeli rodziny z dysfunkcją bezradności w sprawach opiekuńczo –wychowawczych są jednym z głównych problemów wymagających systemowego podejścia do pracy z rodziną.

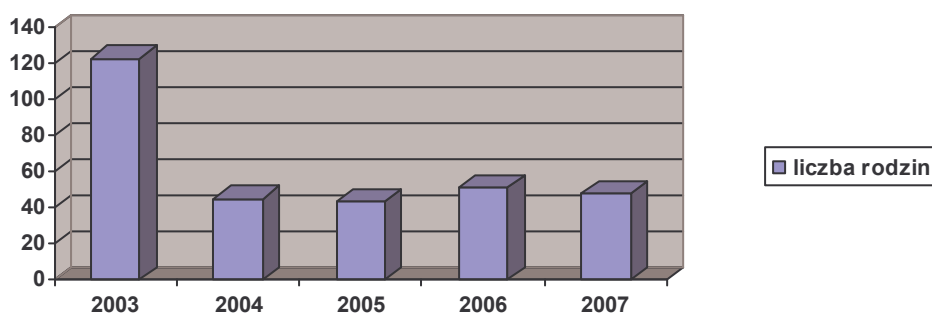
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I OPIEKA NAD OSOBAMI STARSZYMI

wyszczególnienie	Osoby niepełnosprawne								
	ogółem			prawnie			tylko biologicznie		
	Razem	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓLEM	1196	526	670	1002	468	534	194	58	136
Według ekonomicznych grup wieku: poprodukcyjne	641	211	430	486	177	309	155	34	121

Wg danych z Urzędu Statystycznego w Lublinie

Niepełnosprawność to jedna z głównych kwestii społecznych która utrudnia funkcjonowanie coraz większej liczbie ludzi. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz komisję przy ZUS i KRUS, a także inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne uznać należy osoby, których stan fizyczny i umysłowy powoduje trwałe lub długotrwałe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról społecznych na poziomie powszechnie przyjętego kryterium. Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności, z powodu barier architektonicznych i społecznych, nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia społecznego oraz przysługujących im praw, co w efekcie prowadzi do ich społecznego wykluczenia.

Wykres: Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS Żyrzyn z powodu niepełnosprawności w latach 2003 – 2007

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba rodzin	123	45	43	51	48

Wg danych ze sprawozdań OPS w Żyrzynie

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności od 2004 roku utrzymuje się na stałym poziomie. Nie odzwierciedla ona faktycznej liczby osób niepełnosprawnych gminy, ponieważ osoby te posiadają dochód, który nie uprawnia korzystania z systemu pomocy. Niejednokrotnie osoby te nie tolerowane i nieakceptowane przez społeczeństwo pozostają bez wsparcia ze strony rodziny i lokalnego środowiska. Pozostawione same sobie stwarzają zagrożenie dla własnego zdrowia i życia oraz wzbudzają atmosferę niepewności i nieufności. Osobom tym należy stworzyć warunki do godnego życia i swobodnej egzystencji w lokalnym środowisku.

Wg ankiet przeprowadzonych w 7 sołectwach Gminy Żyrzyn dużym problemem jest również opieka nad osobami starszymi. Starość człowieka jest fazą życia równie naturalną i powszednią co dzieciństwo i młodość, przebiega w różny sposób, ma różne oblicza. Starzenie się jest to proces biologicznych i psychicznych zmian w organizmie człowieka, postępującym w toku jego życia. Przebiega ono w sposób nierównomierny, zależy od wielu czynników ekologicznych, a także od chorób, które w różnym stopniu obciążają poszczególne narządy. Starość jest okresem trudnym, człowiek musi zostać do niej odpowiednio przygotowany. Na to jak jest ten okres przeżywany, mają wpływ różne czynniki zarówno indywidualne, w tym genetyczne jak i społeczne. Ludzie starsi stają się coraz mniej sprawni, coraz więcej chorują. Zasadnicze znaczenie w procesie edukacji dla dobrego przeżywania starości ma motywowanie ludzi do aktywności: tak fizycznej jak i intelektualnej. Ludzie starzy wymagają więc szczególnej opieki zapewniającej im możliwość realizacji tego okresu życia w jak najlepszej kondycji i w jak najkorzystniejszych warunkach.

CZEŚĆ III

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. MISJA

„GMINA ŻYRZYN WYKORZYSTUJĄC MOŻLIWOŚCI PRAWNE ORAZ LOKALNY POTENCJAŁ SPOŁECZNY, DAŻY DO POPRAWY STANDARDU ŻYCIA SWOICH MIESZKAŃCÓW ORAZ ELIMINUJE NEGATYWNE ZJAWISKA POPRZEZ BUDOWĘ SZEROKO ZAKROJONEGO SYSTEMU WSPARCIA”

2. ANALIZA SWOT

Poniższa analiza SWOT ma na celu określenie słabych i mocnych stron wobec szans i zagrożeń powstających w otoczeniu.

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ● dobrze przygotowana kadra pomocy społecznej, systematyczne doszkalać się ● oddane osoby świadczące usługi w ramach pomocy sąsiedzkiej ● właściwa lokalizacja OPS ● współpraca między instytucjami i organizacjami pozarządowymi m.in. SPZOZ, Posterunek Policji, szkoły, Kościół ● dobra współpraca z pielęgniarzami środowiskowymi i sołtysami ● działanie świetlic środowiskowych ● możliwość korzystania z sieci internetowej i telekomunikacyjnej ● przychylność władz gminy ● wdrażanie systemu stypendialnego i innych form pomocy ● dobra znajomość terenu ● częściowa likwidacja barier architektonicznych np. poczta, apteka, szkoły ● fachowa kadra w oświacie, lokalnej służbie zdrowia, policji ● dostęp i możliwość korzystania z komunikacji miejskiej ● możliwość korzystania z biblioteki i czytelní ● dobrze rozbudowana sieć szkół ● działanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Centrum szkolenia na odległość w remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Osinach • Gminne Centrum Informacji w Żyrzynie • Społeczne Towarzystwo – Oświatowo Kulturalne Gminy Żyrzyn (STOK) • Stowarzyszenie Wspólne Dobro wsi Osiny 	<ul style="list-style-type: none"> ● trudne warunki lokalowe OPS ● przyjmowanie wzorców zachowań przez dorosłe już dzieci osób korzystających z pomocy ● ubożenie społeczeństwa ● brak tworzenia nowych miejsc pracy ● brak wolontariatu ● brak organizacji pozarządowych działających na polu pomocy społecznej ● brak mieszkań socjalnych ● brak atrakcyjnych propozycji spędzania czasu wolnego dla młodzieży ● brak gminnego domu kultury ● wysoki poziom długotrwałego bezrobocia z niskim poziomem wykształcenia ● bezrobocie ukryte ● niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych ● niewykorzystane walory przyrodniczo – krajobrazowe (brak ośrodka rekreacji) ● rozdrobnienie gospodarstw rolnych ● migracja młodzieży wykształconej ● duży odsetek mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym ● brak klubu seniora ● brak psychologa w punkcie konsultacyjnym „Pierwszy kontakt” ● zbyt mała ilość świetlic środowiskowych ● brak środka transportu przez OPS ● niewystarczające wywiązywanie się rodziców z funkcji opiekuńczo-wychowawczej ● brak świetlicy socjoterapeutycznej ● słabo rozwinięta sieć dróg lokalnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ● możliwość zaadoptowania budynków szkolnych na cele społeczne (świetlice, mieszkania socjalne, dzienny dom pobytu osób starszych i niepełnosprawnych) ● możliwość pozyskiwania środków pomocowych na rozwój pomocy społecznej ● możliwość zmniejszania problemów społecznych poprzez profesjonalną pracę socjalną i podnoszone kwalifikacje ● wykorzystanie atrakcyjnych miejsc krajobrazowych na aktywny wypoczynek 	<ul style="list-style-type: none"> ● pogłębiające się ubóstwo ● brak miejsc pracy ● brak skutecznych rozwiązań prawnych dotyczących ochrony rodziny ● wzrost patologii społecznych ● odpływ wykwalifikowanej kadry pracowniczej ● niepełna realizacja potrzeb ludzi starszych ● brak etatów dla specjalistów: psychologa, pedagoga, radcy prawnego ● brak ujednolicenia przepisów prawnych

<ul style="list-style-type: none"> ● współpraca z powiatem i z sąsiednimi gminami ● możliwość zmiany kształcenia młodzieży w miarę potrzeb rynku pracy ● wzmoczenie poznania bezpieczeństwa wśród społeczności gminnej ● pozyskiwanie środków w tym z Unii Europejskiej ● przeznaczenie większych środków na pomoc społeczną ● promocja gminy poprzez organizowanie różnego rodzaju imprez ● poprawa standardów lokalowych OPS ● zakup samochodu Mikrobus do przewozu osób niepełnosprawnych ● Zespół boisk sportowych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012” ● otwarcie klasy integracyjnej w Gimnazjum w Żyrzynie ● Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy SPZOZ w Żyrzynie ● Możliwość otwarcia świetlic środowiskowych w Bałtowie, Borysowie, Woli Osińskiej i w Kośminie 	<ul style="list-style-type: none"> ● uzależnianie rodzin od różnego rodzaju świadczeń socjalnych
--	---

3.CELE STRATEGICZNE

I. Ograniczenie bezrobocia w gminie

II. Ograniczenie tempa wzrostu liczby osób uzależnionych

III. Systemowe podejście do pracy z rodziną .

IV. Podwyższenie standardu życia osobom starszym i niepełnosprawnym.

V. Podniesienie poziomu kwalifikacji i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Żyrzynie.

I. Ograniczenie bezrobocia w gminie

Tabela :Program działań na rzecz osób bezrobotnych z terenu Gminy Żyrzyn

Cel strategiczny:	Ograniczenie bezrobocia w gminie
Podmiot do którego skierowane są działania:	<ul style="list-style-type: none"> - osoby bezrobotne, które po przepracowaniu roku czasu uprawnione będą do świadczenia emerytalnego lub przedemerytalnego, - bezrobotni absolwenci szkół, - niepełnosprawne osoby bezrobotne, - pozostali bezrobotni, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych:

Opis problemu	<ul style="list-style-type: none"> - brak zatrudnienia, - trudności na lokalnym rynku pracy, - kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych niedostosowane do potrzeb rynku pracy, - długotrwałe pozostawanie bez pracy, - uzależnianie się osób bezrobotnych od systemu pomocy społecznej, - negatywny system myślenia osób bezrobotnych przyczyniający się do podjęcia zatrudnienia - pasywność osób bezrobotnych;
Cele operacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo osób bezrobotnych w kursach i szkoleniach zawodowych, - stworzenie terapeutycznych grup wsparcia mających na celu dążenie do zmiany sposobu postrzegania problemu bezrobocia przez osoby bezrobotne; - tworzenie nowych miejsc pracy;
Sposób realizacji celów operacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie kontraktów socjalnych z osobami korzystającymi z systemu świadczeń społecznych, mających na celu motywowanie osób bezrobotnych do podejmowania konkretnych działań, - stała współpraca z PUP, pracodawcami, Urzędem Gminy oraz lokalnymi instytucjami w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych – m.in. stworzenie systemu zachęcającego pracodawców do tworzenia nowych miejsc pracy, - korzystanie z poradnictwa zajmującego się prowadzeniem terapeutycznych grup wsparcia osób bezrobotnych, - pozyskiwanie środków unijnych mających na celu udzielenie wsparcia osobom bezrobotnym, - współpraca w zakresie upowszechniania ofert pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleniach ,organizowanie prac społecznie użytecznych, tworzenie infokiosków oraz gminnych punktów obsługi bezrobotnych, - praca socjalna skierowana na ograniczenie bierności osób bezrobotnych - współpraca z PCPR Puławy w zakresie aktywizacji niepełnosprawnych osób bezrobotnych;
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie zatrudnienia przez osoby bezrobotne, - podnoszenie kwalifikacji zawodowych, - zmiana postawy osób bezrobotnych w zakresie poszukiwania pracy, - zakładanie działalności gospodarczej przez niektóre osoby bezrobotne;
Czas realizacji	2008 – 2015
Podmiot realizujący	OPS, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, pracodawcy
Źródło finansowania	Zasoby PUP, środki unijne, budżet gminy i środki własne podmiotów zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych

Bezrobocie niejednokrotnie jest problemem współwystępującym z innymi, które przyczyniają się do poczucia niepewności, bezradności i eliminacji społecznej.

II. Ograniczenie tempa wzrostu liczby osób uzależnionych

Tabela : Strategia pomocy osobom uzależnionym z terenu Gminy Żyrzyn.

Cel strategiczny	- ograniczenie tempa wzrostu liczby osób uzależnionych
Podmiot, do którego skierowane są działania	- osoby uzależnione od alkoholu i innych używek, - osoby współuzależnione ;
Opis problemu	- uzależnienie od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, - współuzależnienie osób żyjących z osobą uzależnioną, - rozwój zaburzeń emocjonalnych , zaburzeń zachowań u dzieci żyjących w tych rodzinach, - destrukcja więzi rodzinnych i społecznych, - szerzenie negatywnego wzorca zachowań, - problem współwystępujący: bezrobocie, - niski zakres działań instytucji publicznych na rzecz osób uzależnionych, - postępujące ubóstwo, - wykluczenie społeczne osób uzależnionych;
Cele operacyjne	- wypracowanie modelu wspólnego oddziaływania pracowników socjalnych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników służby zdrowia , policji, sądów i szkół, pielęgniarek środowiskowych na rodziny dotknięte problemem uzależnienia, - wypracowanie i doskonalenie form pracy z uzależnionym podopiecznym w celu motywacji go do podjęcia leczenia odwykowego, - ochrona dzieci przed skutkami uzależnienia rodziców, - współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom uzależnionym i ich rodzinom, - stworzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - propagowanie wolnego od uzależnień stylu życia, - aktywizacja zawodowa i społeczna osób uzależnionych;
Sposób realizacji celów operacyjnych	- skierowanie osób uzależnionych pod opiekę psychologa, terapeuty, - tworzenie programów edukacyjnych w celu szerzenia świadomości dzieci w zakresie problematyki uzależnień - czynny udział lokalnej policji w zakresie działań wobec osób uzależnionych, - udział służby zdrowia i pielęgniarek środowiskowych w zakresie motywowania osób uzależnionych do leczenia oraz kontroli podejmowanych przez te osoby działań, - współpraca OPS z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagogami szkolnymi, służbą zdrowia, policją i kuratorami sądowymi, - szkolenia dla pracowników socjalnych , pedagogów, pracowników służby zdrowia, policji w sposobie postępowania z

	rodziną dotkniętą problemem uzależnień, - organizowanie wyjazdów terapeutycznych dla dzieci żyjących w tych rodzinach, - dążenie do tworzenia akcji społecznych, - szerzenie programu na temat problemu na ulotkach, w gazetce gminnej, - praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym m.in. poprzez zawieranie kontaktów socjalnych;
Oczekiwane efekty	- zmniejszenie liczby rodzin borykających się z codziennym problemem uzależnienia, - aktywizowanie osób uzależnionych do leczenia i zmiany stylu życia, - wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości poszukiwania pomocy dotyczącej powyższych problemów;
Czas realizacji	2008-2015
Podmiot realizujący	OPS przy współpracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, instytucjami kulturalno – oświatowymi, klubami, świetlicami, policją, służbą zdrowia , Kościołem i innymi instytucjami, Poradnia Terapii i Uzależnień
Źródło finansowania	Budżet gminy

Podsumowując można z całą pewnością stwierdzić, że alkoholizm zarówno w życiu jednostki jak i w życiu społecznym zawsze powoduje straty.

III. Systemowe podejście do pracy z rodziną

Tabela: Strategia pomocy rodzinom w przezwyciężaniu problemów.

Cel strategiczny	Systemowe podejście do pracy z rodziną
Podmiot do którego skierowane są działania	- rodziny z problemem uzależnienia, - matki samotne, - rodziny niewydolne wychowawczo , - rodziny wielodzietne, - rodziny niepełne;
Opis problemu	- trudności ekonomiczne, - ograniczone formy rodzin integracji ze społecznością lokalną, - brak stołówek w szkołach, - mała świadomość pomocy społecznej rodzinom problemowym, - uzależnianie rodzin od pomocy społecznej;
Cele operacyjne	- społeczne uświadomienie wagi problemu, - przerwanie zmywu milczenia osób najbliższych i lokalnego środowiska,- pomoc w jak najlepszym wykorzystaniu dostępnych źródeł wsparcia zewnętrznego, - pomoc rodzinie w radzeniu sobie ze stresem i problemem który może mieć wpływ na jej prawidłowe funkcjonowanie, - pozyskanie lokali na mieszkania socjalne;

Sposób realizacji celów operacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie kursów, szkoleń ,prelekcji dla rodziców i opiekunów z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży, - zapewnienie specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętych problemem uzależnień, - pomoc materialna rodzinom potrzebującym poprzez organizowanie i finansowanie dożywiania w szkołach i przedszkolu, - organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego, - organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskania środków na pomoc dzieciom, - systematyczne współdziałanie OPS z placówkami oświatowymi, kuratorem rodzinnym , sądem ,policją w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży a w szczególności przeciwdziałania pojawiającym się patologiom, - prowadzenie terapii rodzinnej, - współpraca psychologa, pracownika socjalnego, policji , pedagogów szkolnych , służby zdrowia , kościoła z rodzinami dotkniętymi problemami , - tworzenie programów edukacyjnych ,akcji społecznych, materiałów informacyjnych mających na celu umacnianie instytucji rodziny, - tworzenie programów działań pracowników oświaty mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych, - wspieranie działań mających na celu utworzenie na terenie gminy mieszkań socjalnych przeznaczonych w szczególności dla rodzin w kryzysie, samotnych matek i osób pozbawionych dachu nad głową, - upowszechnianie wiedzy na temat adresów i miejsc, gdzie można uzyskać pomoc w konkretnych sytuacjach życiowych i sytuacjach problemowych rodzin- ulotki, informator, strona internetowa gminy, gazeta;
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> - przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia jej zadań, - dążenie do osiągnięcia przez rodzinę samowystarczalności w pokonywaniu problemów, - prawidłowe pełnienie roli rodzica, - wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, - likwidacja przyczyn problemu w rodzinie, - zwiększenie skuteczności i dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla rodzin potrzebujących, - utrzymanie dziecka w rodzinie i umocnienie jego pozycji, - przeciwdziałanie szerzeniu się postaw destrukcyjnych, agresywnych w środowisku dzieci i młodzieży, - utworzenie świetlic socjoterapeutycznych mających na celu udzielanie pomocy dziecku i rodzinie;
Czas realizacji	2008 – 2015
Podmiot realizujący	Psycholog, terapeuta, pracownicy: oświaty , policji , OPS ,Urzędu Gminy, sądów; kuratorzy, radca prawny i innych instytucji
Źródło finansowania	Budżet gminy, środki zewnętrzne

Wiodącą myślą strategii pomocy rodzinie z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest konieczność systemowego podejścia do pracy z rodziną i kompleksowego oddziaływania na nią.

IV. Podwyższenie standardu życia osobom starszym i niepełnosprawnym

Tabela: Tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym oraz osobom w wieku poprodukcyjnym godnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Cel strategiczny	Podwyższenie standardu życia osobom starszym i niepełnosprawnym
Podmiot, do którego skierowane są działania	- osoby starsze i niepełnosprawne, - niepełnosprawni bezrobotni;
Opis problemu	- izolacja społeczna, - brak wsparcia w środowisku, - wywołanie poczucia zagrożenia, - trudności w pokonywaniu barier architektonicznych; - samotność;
Cele operacyjne	- tworzenie warunków i rozwijanie form pomocy w celu aktywizacji osób w wieku poprodukcyjnym i osób niepełnosprawnych, - ścisła współpraca OPS z PCPR, pielęgniarzami środowiskowymi, PFRON, - przeciwdziałanie izolacji społecznej, - utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym, - aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym wymagającym takiej pomocy;
Sposób realizacji celów operacyjnych	- praca socjalna podejmowana przez pracowników socjalnych mająca na celu integrację osób starszych i niepełnosprawnych, - aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych, - likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej, - współpraca z instytucjami rządowymi, pozarządowymi, kościołem i innymi organizacjami, - pozyskaniu lokalu z przeznaczeniem na mieszkania chronione lub Dzienny Dom Pobytu, - rozszerzenie usług opiekuńczych o usługi specjalistyczne, - pozyskanie wolontariuszy, - zapewnienie kompleksowej i łatwo dostępnej informacji na temat przysługujących uprawnień, możliwości pozyskania środków finansowych np. zakup sprzętu ortopedycznego itp.

Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost samodzielności osób starszych i niepełnosprawnych, - integracja ze środowiskiem- podtrzymanie więzi społecznych, - poprawa sytuacji materialno- bytowej, - poczucie bycia potrzebnym w środowisku, - odtworzenie w możliwym zakresie zerwanych więzi rodzinnych, - godne życie osób starszych i niepełnosprawnych ,poczucie bezpieczeństwa, - wzrost odpowiedzialności rodziny za osobę starszą i niepełnosprawną, - nabycie podstawowych umiejętności w radzeniu sobie z problemami, - włączenie ludzi starszych w życie gminy i korzystanie z ich doświadczeń;
Czas realizacji	2008 - 2015
Podmiot realizujący	OPS, Urząd Gminy, SPZOZ, PCPR, PFRON, Kościół ,społeczność lokalna oraz organizacje pozarządowe
Źródło finansowania	Budżet gminy, PCPR ,PFRON ,środki unijne

Realizacja choć w części powyższych działań pozwoliłaby na godniejsze życie ludzi starych i niepełnosprawnych.

Musimy uszanować ludzi starych, ponieważ jest to pomost łączący kulturę , naukę, tradycję dawnych lat, to skarbiec doświadczenia i życiowej mądrości, to również pomost łączący odchodzące pokolenie z pokoleniem najmłodszym.

Największym problemem ludzi starych jest samotność. Nasuwa się stwierdzenie, że w dużej mierze starość zależy od nas samych. Dlatego tak ważne jest ,co człowiek z okresem starości , a w istocie ze sobą uczyni. Ważne jest aby nie popadać w marazm , rozwijać własne zainteresowania , tworzyć własny interesujący świat, udzielać się, być wyrozumiałym dla innych. Żeby życie nie kończyło się wraz z przejściem na emeryturę z momentem gdy dzieci odejdą w świat mieć w zanadrzu pasję, marzenie, któremu można się teraz poświęcić. Mamy tu na myśli aktywność społeczną (działanie w klubach , stowarzyszeniach, branie udziału w akcjach charytatywnych), zaspokajanie ciekawości świata poprzez podróże, wycieczki, oglądanie ciekawych programów). Wyznaczanie sobie jakichś celów, których realizacja będzie treścią życia. Umieć się cieszyć małymi rzeczami.

V. Podniesienie poziomu kwalifikacji i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Żyrzynie.

Cel strategiczny	Podniesienie poziomu kwalifikacji i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Żyrzynie.
Podmiot do którego skierowane są działania	- OPS
Opis problemu	<ul style="list-style-type: none"> - wypalenie zawodowe, - nowe zadania w pomocy społecznej, wymagające kierunkowych szkoleń i doświadczenia, - pisanie i realizacja projektów systemowych,

Cele operacyjne	- zwiększenie czasu na pracę socjalną, - wzrost efektywności i wydajności pracy,
Sposób realizacji	- podwyższenie kwalifikacji zawodowych pracowników poprzez udział w szkoleniach i seminariach, - przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, - monitoring i ewaluacja działań systemu pomocy społecznej, - doradztwo metodyczne dla pracowników,
Oczekiwane efekty	- zwiększenie zakresu współpracy pracownika socjalnego z klientami, - wzrost liczby wyspecjalizowanych pracowników, - podniesienie statusu zawodowego pracowników socjalnych, - dążenie do eliminacji uzależnienia od pomocy społecznej, - usamodzielnienie klientów pomocy społecznej,
Czas realizacji	2008-2015
Podmiot realizujący	OPS
Źródło finansowania	Budżet gminy, Urząd Wojewódzki, środki unijne

Dotychczasowe doświadczenie i wiedza z zakresu pomocy społecznej wskazuje na to, iż niejednokrotnie skuteczniejszą od świadczeń pieniężnych może okazać się pomoc w postaci pracy socjalnej. Zastosowanie wyłącznie świadczeń pieniężnych, jako odpowiedź na problemy jednostek czy grup społecznych może doprowadzić do obserwowanego problemu uzależnienia się klientów od systemu pomocy społecznej. Wzmacnianie i pobudzanie osób do działalności w przeciwdziałaniu swojej trudnej sytuacji, to podstawowe zadanie pracowników socjalnych.

IV.PRZEBIEG REALIZACJI ZAŁOŻEŃ

Przedstawiona gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych ,obejmuje teren Gminy Żyrzyn, w których uczestniczyć będą mieszkańcy ,instytucje i organizacje. Cele i zadania realizowane będą przy współpracy społeczności lokalnej ,oraz niektórych organizacji, m.in.:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żyrzynie,
- Posterunek Policji w Żyrzynie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Puławach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach,
- pedagodzy szkół w Żyrzynie,
- pielęgniarki środowiskowe
- Proboszczowie Parafii Rzymsko-Katolickich: Żyrzyn, Osiny, Parafianka i Końskowola

Realizacja zadań odbywać się będzie w ciągu najbliższych lat, a ich powodzenie zależy od ścisłej współpracy tych podmiotów ,oraz innych instytucji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żyrzynie, sytuacji w gminie oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich urzeczywistnienie.

Skuteczność realizacji zadań gwarantują określone warunki:

- konsekwentne wdrażanie w życie zaplanowanych zadań,
- uświadamianie społeczności lokalnej znaczenia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć,
- upowszechnianie celów i zadań wśród mieszkańców gminy.

Realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żyrzyn na lata 2008-2015 ma zapewnić możliwość długofalowych działań wspierających osoby i rodziny w procesie odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno- ekonomicznych, możliwość sukcesywnego zmniejszania się liczby środowisk uzależnionych od świadczeń pomocy społecznej, a tym samym – ograniczenie w przyszłości nakładów państwa i gminy na pomoc społeczną.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie ,przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych i analiz oraz materiałów przygotowanych przez inne jednostki administracji samorządowej ,a także potrzeb środowiska lokalnego wynikające z ankiet..